

Wanderwörter: Deutsche Lehnwörter im Polnischen

Von A wie „ajerkoniak“ bis Z wie „Zegar“

Sie möchten sowohl Ihre Deutschkenntnisse verbessern, als auch interkulturelle Überraschungen erleben? All das finden Sie in unserer Animationsreihe Wanderwörter.

Von A bis Z stellen wir Ihnen zu allen Buchstaben des deutschen Alphabets ein Materialienpaket zur Verfügung.

Sie können den Podcast auch über iTunes abonnieren. [Klicken Sie hier.](#)

Grafik: Golden Section Graphics © Goethe-Institut

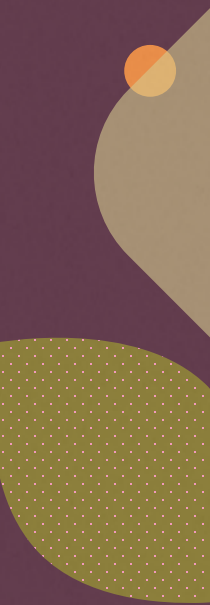
A wie „ajerkoniak“: Video

- Woher stammt das Wort „ajerkoniak“? Von wem wurde der Eierlikör erfunden? Und worauf muss man aufpassen, wenn man selber „ajerkoniak“ macht?

Antworten auf diese und andere Fragen finden Sie in dem ersten Film unserer Animationsreihe Wanderwörter.
Viel Spaß beim Ansehen!

- Skąd pochodzi słowo „ajerkoniak“? Kto wynalazł likier jajeczny? Na co trzeba uważać, przyrządzając samemu „ajerkoniak“?

Odpowiedzi na te i inne pytania zawiera pierwszy odcinek naszego cyklu animacji Wędrujące słowa.
Wesołego oglądania!

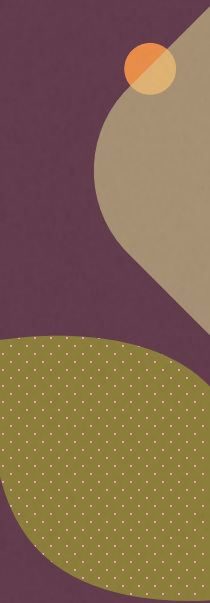
B wie „bumelant“: Video

- Was hat das harmlose deutsche „Bummeln“ mit dem eher negativen polnischen Wort „bumelant“ zu tun?

Verbummeln Sie keine Zeit mehr und schauen Sie sich den zweiten Film unserer Animationsreihe Wanderwörter an.

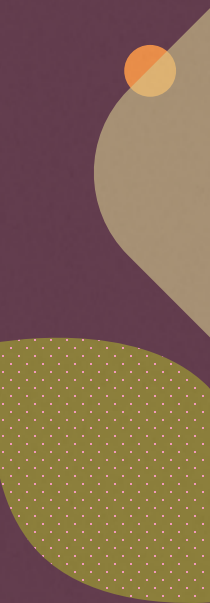
- Co ma wspólnego niemiecki niewinny czasownik „bummeln“ z polskim „bumelantem“?

Nie warto tracić czasu na czcze domysły. Lepiej od razu obejrzeć drugi odcinek naszego cyklu animacji Wędrujące słowa.

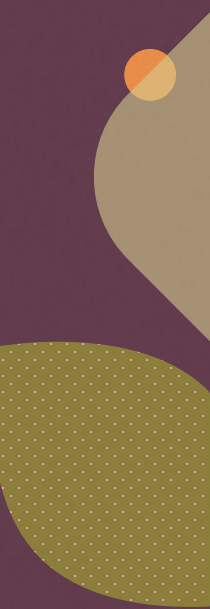
C wie „jak cumować“: Video

- In der Seefahrt gibt es mehrere deutsche Wörter, die ihren Platz in der polnischen Sprache gefunden haben. Welche sind das? Schauen Sie sich den dritten Film unserer Animationsreihe Wanderwörter an.
Na dann also: „Mast und Schotbruch!“
- W języku żeglarskim istnieje wiele niemieckich słów, które zadomowiły się także w polszczyźnie.
- Jakie to słowa? O tym opowiada trzeci odcinek naszego cyklu animacji Wędrujące słowa.
- W takim razie ruszamy - „Stopy wody pod kilem“!

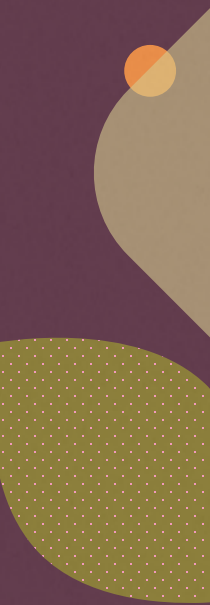
D wie „dach“: Video

- Was kann man schon viel über ein Dach sagen. Zunächst einmal: Dach gleich dach. Oder vielleicht doch etwas mehr? Haben Sie schon mal von DACH-Ländern gehört? Schauen Sie sich den vierten Film unserer Animationsreihe Wanderwörter an.
- Cóż takiego ciekawego da się powiedzieć o dachu? Przede wszystkim, że Dach to dach. A może jednak coś więcej? Czy na przykład ktoś słyszał o krajach DACH? Warto obejrzeć czwarty odcinek naszego cyklu animacji Wędrujące słowa

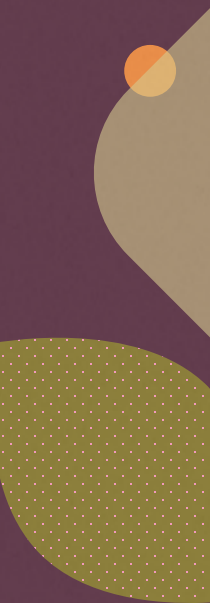
E wie „ezelbryk“: Video

- Ezelbryk! Noch nie gehört? Wir geben zu: das Wort braucht man auch nicht zu kennen. Wieso wird es denn zum Thema dieser Folge unserer Animationsreihe Wanderwörter? Tja... Wer neugierig ist, kann sich den fünften Film anschauen.
- Ezelbryk! A cóż to za słowo? Czy ktoś je zna? Trzeba przyznać, że niekoniecznie. Skąd się wzięło i dlaczego jest tematem kolejnego odcinka naszego cyklu Wędrujące słowa? Nie ma innego wyjścia, musicie zobaczyć ten film!

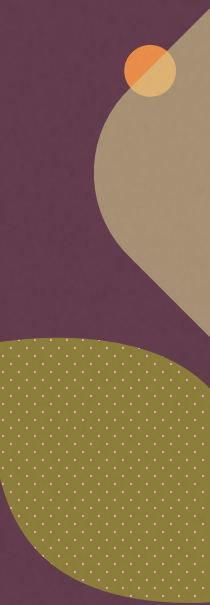
F wie „fajerwerk“: Video

- Künstliches Feuer oder Polnisch „fajerwerk“ hatte man in Polen zu Feiern schon sehr früh benutzt, z.B. 1566 nach der Geburt des künftigen Königs Sigismund III. Wasa. Erst später hat man dann dafür das deutsche Wort importiert, irgendwann nach 1675 vermutlich. Eine spannende Geschichte, nicht wahr? Schauen Sie sich die nächste Folge unserer Animationsreihe Wanderwörter an, um mehr über die „Blumen aus Feuer“ zu erfahren.
- Pokazy sztucznych ogni czyli fajerwerków już od dawna uświetniały uroczystości w Polsce, jak choćby w 1566 roku po narodzinach przyszłego króla Zygmunta III Wazy. Ale niemiecką nazwę „importowano“ dopiero później, prawdopodobnie około 1675 roku. Ciekawe, prawda? Chcecie dowiedzieć się czegoś więcej o „ognistych kwiatach”? Obejrzyjcie kolejny odcinek naszego cyklu Wędrujące słowa.

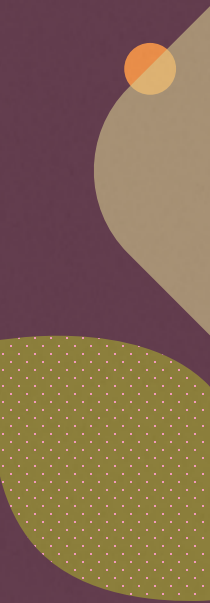
G wie „grosz“: Video

- Ein Groschen ist eine Münze mit der man in Polen bezahlt. Grosz eben! Dieses deutsche Wort wird in Deutschland nicht mehr benutzt, weil man inzwischen mit Euro zahlt. Es wird aber immer noch in Sprichwörtern und Redewendungen verwendet. Zum Beispiel: „der Groschen ist gefallen“. Was bedeutet das? Schauen Sie sich die nächste Folge unserer Animationsreihe Wanderwörter an!
- Grosz to drobna moneta będąca w obiegu w Polsce. Jej niemiecki odpowiednik „Groschen“ wyszedł z użycia, od kiedy wprowadzono euro. Ale słowo to nadal używane jest w przysłowiach i wyrażeniach, jak choćby „der Groschen ist gefallen“. Co to znaczy? Dowiedzie się, oglądając kolejny odcinek naszego cyklu Wędrujące słowa.

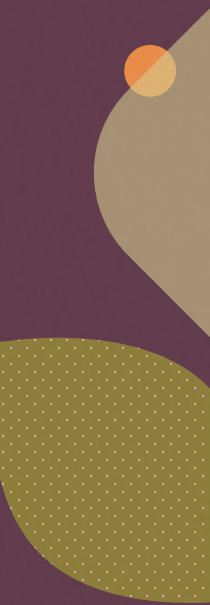
H wie „hochstapler“: Video

- Das Wort Hochstapler/hochsztapler ist sowohl Polen als auch Deutschen bekannt. Möchten Sie die berühmtesten Hochstapler in der deutschen Literatur kennenlernen? Schauen Sie sich die nächste Folge unserer Animationsreihe Wanderwörter an!
- Słowo Hochstapler/hochsztapler, znane jest zarówno Polakom jak i Niemcom. Chcecie poznać najśłynniejszych hochsztaplerów w literaturze niemieckiej? Obejrzyjcie kolejny odcinek naszego cyklu Wędrujące słowa.

I wie „inspekt“: Video

- Die Ähnlichkeit ist zunächst nicht da, doch tatsächlich, und wir wollen hier wirklich niemanden anlügen, kommt das Wort „inspekt“ vom deutschen Wort „Mistbeet“. Schwer zu glauben? Am besten sehen Sie sich die nächste Folge unserer Animationsreihe Wanderwörter an!
- Na pierwszy rzut oka nie widać podobieństwa, ale słowo „inspekt“ naprawdę pochodzi od niemieckiego „Mistbeet“. Trudno uwierzyć, prawda? Przekonajcie się sami. Obejrzyjcie kolejny odcinek naszego cyklu Wędrujące słowa.

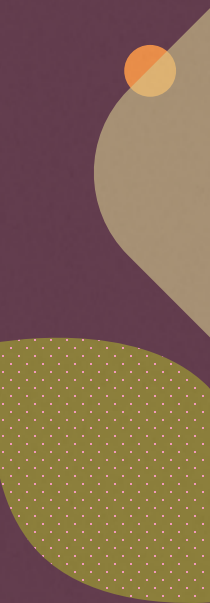
Jakie „jodłować”: Video

- Deutsche und vor allem die Bayern benutzen immer noch keine Telefone. Das ist nicht nötig. Denn in Deutschland können die Menschen jodeln. Sie stellen sich auf einen Berg und jodeln die Nachricht zu einer Person auf dem Berg gegenüber. Ist diese Methode der Kommunikation wirklich effektiv? Sehen Sie sich die nächste Folge unserer Animationsreihe Wanderwörter an!
- Podobno Niemcy, a zwłaszcza Bawarczycy, wciąż jeszcze nie używają telefonów. Nie muszą. Bowiem w Niemczech ludzie potrafią jodłować. Wchodzą na szczyt góry i jodłują wiadomość do osoby na sąsiedniej górze. Czy to rzeczywiście efektywna metoda komunikacji? Obejrzyjcie kolejny odcinek naszego cyklu Wędrujące słowa.

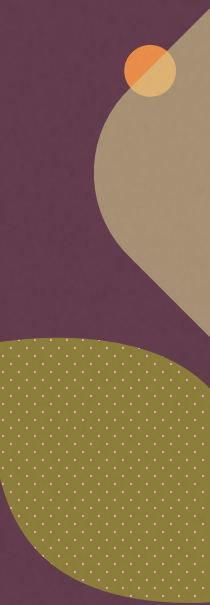
K wie „kicz“: Video

- Da es keine einfache Definition für Kitsch gibt, haben sich andere Länder dazu entschlossen, dieses Wort ohne Übersetzung zu übernehmen, so dass wir das Wort Kitsch unter anderem in England, Frankreich, Spanien, Italien und eben auch in Polen kennen. Kann Kitsch aber auch cool sein? Sehen Sie sich die nächste Folge unserer Animationsreihe Wanderwörter an!
- Ponieważ nie istnieje prosta definicja kiczu, wiele krajów zdecydowało się zaadaptować to słówko do swoich języków bez tłumaczenia. Funkcjonuje ono między innymi w Wielkiej Brytanii, Francji, Hiszpanii, we Włoszech i oczywiście w Polsce. Czy kicz może być cool? Obejrzyjcie kolejny odcinek naszego cyklu Wędrujące słowa.

L wie „lumpenproletariat“: Video

- Marx ist einer der berühmtesten Deutschen. Er hat die Geschichte mit seinen Gedanken sehr beeinflusst. Von ihm stammt zum Beispiel das Wort „Lumpenproletariat“, das auch im Polnischen existiert. „Proletariat“ ist klar, aber warum „Lumpen“? Sehen Sie sich die nächste Folge unserer Animationsreihe Wanderwörter an!
- Marx to jeden z najbardziej znanych Niemców. Jego myśl wywarła wielki wpływ na historię. To on jest autorem określenia „Lumpenproletariat“, które istnieje także w języku polskim. Słowo „proletariat“ jest zrozumiałe, ale dlaczego „Lumpen“? Obejrzyjcie kolejny odcinek naszego cyklu Wędrujące słowa.

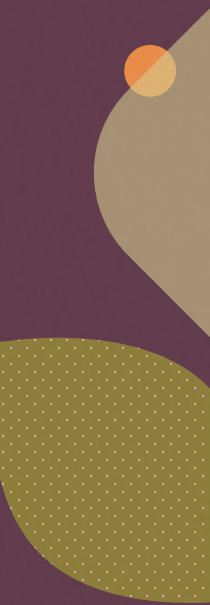
M wie „majstersztyk“: Video

- Das Beste vom Besten verdient natürlich eine besondere Bezeichnung: Meisterstück. Im Polnischen heißt das natürlich einfach majstersztyk. Das erleichtert das Üben, und dieses macht – wie bekannt ist – den Meister. Sehen Sie sich dazu unsere neue Animation aus der Reihe Wanderwörter an!
- Jeśli coś jest najlepsze ze wszystkiego, to oczywiście zasługuje na wyjątkowe określenie – na przykład majstersztyk. Po niemiecku – jakżeby inaczej – Meisterstück. Podobieństwo słów ułatwia ćwiczenie, a jak wiadomo, ćwiczenie czyni mistrza. A co do mistrza... Najlepiej obejrzyjcie kolejny odcinek naszego cyklu Wędrujące słowa.

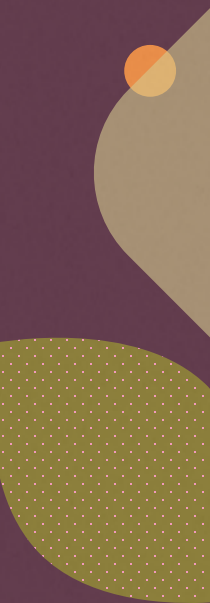
N wie „nerka“: Video

- Jeder Mensch hat zwei von ihnen. Man kann aber auch mit nur einer leben. Gemeint sind weder Arme noch Beine, sondern ... Tja ... Sehen Sie sich den nächsten Beitrag unserer Reihe Wanderwörteran.
- Każdy z nas ma dwie. Ale można także żyć, mając tylko jedną. I nie chodzi tu o ręce czy nogi, lecz o ... No właśnie! Obejrzyjcie następny odcinek Wędrujących słów.

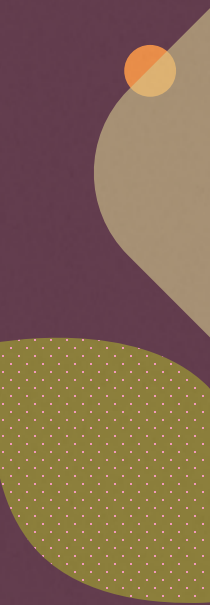
O wie „obcas“: Video

- 8 cm oder 10 cm oder 12 cm! Warum tragen Frauen nur so hohe Absätze? Angeblich soll es doch ungesund sein. Und seit wann trägt man Absätze? Sind Sie neugierig geworden? Dann sehen Sie sich auch diesen Teil unserer Filmreihe Wanderwörter an.
- 8 cm, czy 10 cm, a może 12 cm! Dlaczego kobiety noszą wysokie obcasy? Podobno jest to bardzo niezdrowe. A w ogóle od kiedy nosi się obcasy? Jesteście ciekawi? Więc obejrzyjcie następny odcinek Wędrujących słów.

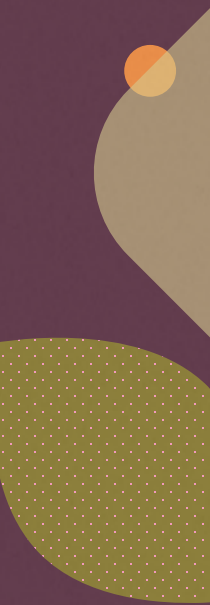
P wie „pręgierz”: Video

- Wenn die Pranger sprechen könnten, würden sie von vielen Schmerzen und Schande erzählen. Denn der Pranger diene zur Strafe. In Deutschland hat man zuletzt 1853 eine Frau an den Pranger gestellt. Wie gut, dass man heute andere Methoden hat.
- Gdyby pręgierze umiały mówić, mogłyby opowiedzieć wiele smutnych historii. Bowiem pręgierz służył do wymierzania kary. W Niemczech po raz ostatni postawiono kobietę pod pręgierzem w 1853 roku. Jak dobrze, że dziś stosuje się inne metody.

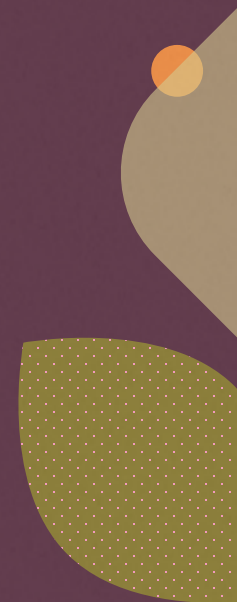
Q V X Z wie „...“: Video

- Q V X Y. Welche deutschen Wörter mit diesen Anfangsbuchstaben haben es in die polnische Sprache geschafft? Die Antwort ist: kein einziges. Dies ist eine gute Gelegenheit, um über Wörter zu sprechen, die von Polen nach Deutschland gekommen sind. Denn auch da gibt es zumindest ein paar.
- Które niemieckie słowa, zaczynające się od liter Q V X Y, zdomowały się w języku polskim? Odpowiedź brzmi: żadne. To dobra okazja, aby opowiedzieć o słowach, które przybyły do Niemiec z Polski. A jest ich co najmniej kilka.

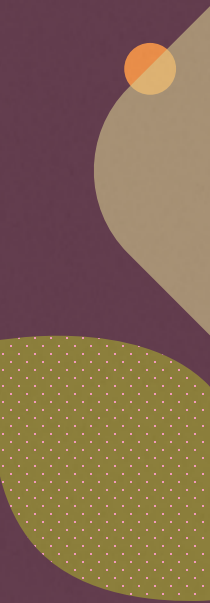
R wie „ratusz“: Video

- Das deutsche „Rathaus“ wurde zum polnischen „ratusz“. Es gibt noch viele andere deutsche Wörter aus dem Bereich „Stadt“, die sich im Polnischen angesiedelt haben. Welche sind das? Sehen Sie sich die nächste Folge unserer Animationsreihe an!
- Niemiecki „Rathaus“ przybrał w języku polskim brzmienie „ratusz“. Istnieje wiele innych niemieckich słów związanych z tematyką miejską, które zadomowiły się w polszczyźnie. Jakże to słowa? Obejrzyjcie kolejny odcinek naszego cyklu.

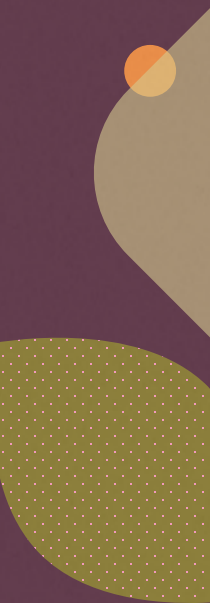
S wie „snycel“: Video

- Das Schnitzel ist ein echter Exporterfolg. Sowohl das Schnitzel als Rezept als auch das Wort. Wie kam es dazu? Sehen Sie sich die nächste Folge unserer Animationsreihe an!
- Szynceł to prawdziwy eksportowy hit. Zarówno pod względem kulinarnym jak i językowym. Skąd ten sukces? Obejrzyjcie kolejny odcinek naszego cyklu

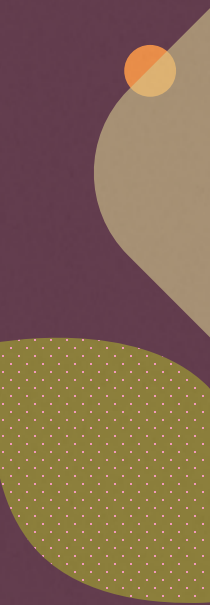
T wie „trunek“: Video

- Das polnische Wort „trunek“ hat sicherlich etwas mit dem deutschen Verb „trinken“ zu tun. Trunek ist ein alkoholisches Getränk. „Beim Trinken und Essen wird der Kummer vergessen“, sagt ein deutsches Sprichwort. Wollen Sie mehr dazu erfahren? Sehen Sie sich die nächste Folge unserer Animationsreihe an!
- Polskie słowo „trunek“ pochodzi z pewnością od niemieckiego czasownika „trinken“ – pić. Trunek to napój alkoholowy. „Na frasunek dobry trunek“ – mówi polskie przysłowie. Chcecie dowiedzieć się więcej na ten temat? Obejrzyjcie kolejny odcinek naszego cyklu.

U wie „urlop“: Video

- Urlop, urlop, urlop: die schönste Zeit des Jahres. Es ist wohl klar: Das polnische Wort urlop stammt vom deutschen Wort Urlaub ab. Doch Urlaub ist nicht gleich Urlaub. Wollen Sie wissen warum? Sehen Sie sich die nächste Folge unserer Animationsreihe an!
- Urlop, urlop, urlop – to najmiłszy czas w roku. Dla znających niemiecki jest oczywiste, że polskie słowo urlop pochodzi od niemieckiego Urlaub. Ale urlop urlopowi nierówny. Dziwicie się dlaczego? Obejrzyjcie kolejny odcinek naszego cyklu.

W wie „wihajster“: Video

- Wihajster ist ein absoluter Superstar unter den deutschen Lehnwörtern im Polnischen. Kreativer kann eine Sprache nicht sein. Sehen Sie sich die nächste Folge unserer Animationsreihe an!
- Wihajster to absolutny hit wśród zapożyczeń z niemieckiego. Trudno sobie wyobrazić bardziej wyrazisty przejaw kreatywności w języku. Obejrzyjcie kolejny odcinek naszego cyklu.

Z wie „zegar“: Video

- Uhr heißt im Polnischen zegar. Schwer zu glauben, dass diese beiden Wörter etwas gemeinsam haben. Haben sie auch nicht. Trotzdem ist zegar ein Lehnwort aus dem Deutschen. Wieso? Sehen Sie sich die nächste Folge unserer Animationsreihe an!
- Uhr po polsku znaczy zegar. Trudno uwierzyć, że te dwa słowa mają ze sobą coś wspólnego. Bo nie mają. A jednak zegar jest zapożyczeniem z niemieckiego. Jesteście ciekawi dlaczego? Obejrzyjcie kolejny odcinek naszego cyklu.

